

Универзитет у Београду
Факултет спорта и физичког васпитања

АНАЛИЗА АКТИВНОСТИ У НАПАДУ ИГРАЧА НА
ПОЗИЦИЈИ ПЕТ У КОШАРЦИ СА ЛОПТОМ

- МАСТЕР РАД -

Кандидат:

Иван Ђурић

Ментор:

Проф.Др Миливоје Каракејић

Београд, 2013.

Универзитет у Београду
Факултет спорта и физичког васпитања

АНАЛИЗА АКТИВНОСТИ У НАПАДУ ИГРАЧА НА ПОЗИЦИЈИ ПЕТ У КОШАРЦИ СА ЛОПТОМ

- МАСТЕР РАД -

Кандидат:

Иван Ђурић

Ментор: Проф. Др Миливоје Каракејић

1. члан: Проф. Др Саша Јаковљевић

2. члан: Доц. Др Ненад Јанковић

САДРЖАЈ

1. Увод.....	2
1.1. Историја кошарке.....	2
1.2. Појава играча на позицији пет.....	3
2. Теоријске поставке о игри играча на позицији пет у нападу са лоптом.	5
2.1. Постављање центра у нападу.....	5
2.2. Игра центра у нападу против зонске одбране.....	8
2.2.1. Игра центра у нападу против зонске одбране 2 - 3 и 2 - 1 - 2.....	9
2.2.2. Игра центра у нападу против зонске одбране 3 - 2.....	11
2.2.3. Игра центара у нападу против зонске одбране 1 - 3 -1.....	12
2.2.4. Игра центара у нападу против зонске одбране 1 - 2 -2.....	13
2.2.5. Игра центара у нападу против зонске одбране 2 - 2 - 1.....	14
2.3. Игра центара у нападу против одбране „човек на човека“	15
2.3.1. Напад са два истурена центра.....	15
2.3.2. Напад удвојеним центрима.....	16
2.4. Игра центара у нападу против „пресинг „ одбране.....	18
2.5. Игра центра у контранападу.....	19
3. Предмет, циљ и задаци рада.....	20
4. Метод рада.....	20
4.1. Узорак истраживања.....	20
4.2. Узорак варијабли.....	20
4.3. Технике прикупљања података.....	20
4.4. Обрада података.....	21
5. Резултати и дискусија.....	22
6. Закључак.....	34
7. Литература.....	36
Прилог	37

1. Увод

1.1. Историја кошарке

Кошарка је тимски спорта у коме две екипе састављене од по пет играча, покушавају постићи што више поена убацувањем лопте кроз обруч коша. У богатој породици савремених спортова кошарка представља једини, планетарно популарни и значајни спорт, који је оригинални амерички производ.

Почетком децембра 1891. године Џејмс Нејемит, канадски лекар универзитета Мекгил и професор физичког васпитања на колеџу Спрингфилд, креирао је кошарку.

Београд је имао прилику да 1923. године упозна кошарку. Те године је амерички професор Вилијам Вајланд одржао „Курс дечијих игара“, међу којима је била и кошарка.

Кошарка се веома брзо развијала и постаје један од најпопуларнијих спортова у Србији. Србија постаје кошаркашка велесила, а њене репрезентације и клубови постижу велике успехе на међународним такмичењима.

1936. године Југославија је учлањена у ФИБА где ју је заступао Савез Сокола Краљевине Југославије. Један од најзначајнијих догађаја у развоју био је оснивање Кошаркашког савеза Југославије (КСЈ), крајем децембра 1948. године. Мушки репрезентација Југославије се први пут појавила на првенству Европе у Прагу 1947. године и заузела 13. место. Репрезентација прву медаљу и то сребрну осваја на првенству Европе 1961. године у Београду. Репрезентација је на Европским првенствима освојила 8 првих места, 6 других и 4 трећа. Југославија је учествовала на првом светском првенству одржаном у Буенос Ариесу 1950. године где је заузела последње 10. место. Прва златна медаља на светском првенству освојена је у Љубљани 1970. године. Репрезентација је на светским првенствима освојила 5 првих места, 3 друга и 2 трећа места. На олимпијским играма репрезентација дебитује 1960. године у Риму где осваја 6 место. Репрезентација на олимпијским играма осваја 1 прво место, 4 друга и 1 треће место. Златна медаља освојена је у Москви 1980. године. Југословенски клубови такође у периоду до 1991. године постижу запажене резултате. Освојено је 6 титула првака Европе. Три титуле је освојила Југопластика, две Цибона и једну Босну. Титулу купа Радивоја Кораћа три пута је освојио Партизан, 2 пута Југопластика и једном Локомотива.

После распада СФРЈ у нашој кошарци доминира Партизан. 1992. године Партизан је освојио титулу клупског првака Европе. Партизан је у сезони 1997/98 и 2009/2010 учествовао на фајнал-фору. 1997/98 Црвена Звезда је играла финале Купа Радивоја Кораћа.

Наша кошарка је дала велика тренерска имена попут: Небојше Поповића, Александра Николића, Душана Ивковића, Жељка Обрадовића. Светислава Пешића и многих других. Још бројнија је плејада наших кошаркаша као што су: Радивој Кораћ, Кићановић, Славнић, Далипагић, Дивац, Даниловић, Ђорђевић, Бодирога, Стојковић и многи други.

1.2. Појава играча на позицији пет

Центар у кошаркашком тиму је играч који се креће за време игре у непосредној близини противничког коша, а при том свом кретању већином је окренут леђима кошу. Игра центра у нападу у великој мери утиче на успех односно неуспех екипе. Због тога је центар играч на кога је усресређена највећа пажња противничке одбране и вероватно ни у једној другој игри са лоптом не утиче у толикој мери на развој, концепцију и карактер игре као у кошарци.

На питање, када се родио систем игре са центром, не може се тачно одговорити. У страној литератури се први пут помиње 1937. године.

На првенству европе 1946. године, већина добрих тимова играла је или бар покушавала да игра са центрима. Били су то: Француска (Gueriot), Италија (Stefanini i Fargarazzi), Мађарска (Nemet), па чак и Енглеска која је имала два центра висока преко два метра. Ова новина имала је велики утицај на стил игре. Кошарка је постала стереотипна игра, спорија него што је била раније, а већина лопти је била усмерена под кош на центра, који је тамо чврсто стајао и завршавао већину акција.

На развој европске кошарке највише су утицали играчи Француске и Чехословачке. Што се тиче међународне кошарке жена, најбоље центре су све до доласка совјетских тимова имале Мађарска и Чехословачка.

На првенству Европе 1947. године у Прагу први пут су се појавили играчи СССР и заузели прво место у Европи. Њихов центар Коркије био је најбољи центар у Европи.

На Олимпијским играма у Лондону 1948. године, појавили су се у тиму САД центри високи преко два метра. Показало се да је одбрана против овако високих играча потпуно немоћна. Ни најбоља техника или тактика нити скокови нису могли да спрече ове играче да се пробију до коша. Једино решење је било поставити такође високе играче. Европски тимови су то покушали, али се и то показало на следећим олимпијским играма у Хелсинкију 1952. године још увек безуспешним. Још увек су „мали“ центри у тиму имали већу предност у односу на високе центре. Изузетак је био тим САД.

Првенство Европе у Москви 1953. године значило је већ дефинитивну афирмацију високих играча. У наредним годинама у тимовима су се појавили све виши центри, али се побољшала и техника њихове игре. У Инстамбулу 1959. године на првенству Европе већина тимова имала је бар по једног играча високог преко два метра.

Данас је ситуација другачија. Нема националне екипе а да нема бар по неколико играча високих преко два метра.

У Југославији први „двометраши“ појавили су се педесетих година.

Са развојем игре нужно су се мањала и правила игре. Тимови су се трудали да играју преко постављеног центра испод коша, па је требало наћи неко техничко ограничење њихове активности испод коша. Правила су почела да се мењају после олимпијских игара 1948. године у Лондону и њихово мењање практично је трајало до наших дана.

Постепено је уведено правило „три секунде“. Показало се међутим, да се ни овим мењањем правила карактер игре није променио. Центри су место испод коша заменили местом на линији која ограничава рекет и научили су да одатле добро шутирају. Међутим, значај играча-центра је и данас битан, ако не и пресудан.

Центри који доминирају у савременој кошарци су: Ненад Крстић, Дарко Миличић, Пол Гасол, Марк Гасол, Анте Томић, Двајт Хауард...

2. Теоријске поставке о игри играча на позицији пет у нападу

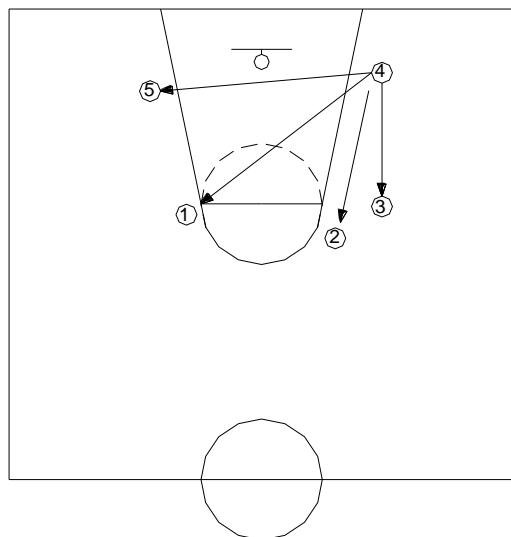
2.1. Постављање центра у нападу

Постављање играча у нападу мора да буде такво да представља већ самим тим претњу противничкој одбрани. О овоме мора да води рачуна сваки играч у нападу и да ни једног тренутка не заузме положај који би га пасивирао.

Постављање и игра центра зависи од њихове висине, технике и брзине кретања, прецизности шута, тактичких концепција напада и тд. Од центара се тражи, да играју према кошу, јер је доказано да овако постављени могу да предузму низ различитих акција, због боље орјентације и мањег трошења времена за извођење напада, а то је најважније из оваквог положаја су увек у могућности да шутирају на кош. Од центара се такође тражи да играју повратно и стално мењају позицију на терену, јер то задаје одбрани много посла око спречавања њихових акција. Велика помоћ центара је у њиховој сарадњи са саиграчима. Они помажу саиграчима у постављању блокада или одвођењу свог одбрамбеног играча, а веома много значе њихови скокови под кошем. Игру уз помоћ центара неке екипе користе у великој мери па играју са два или три центра.

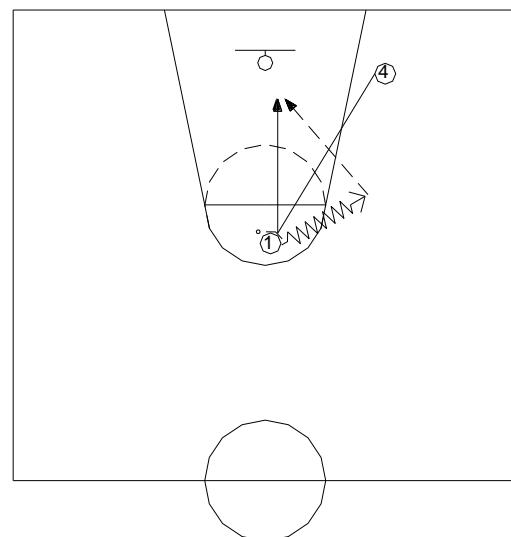
Како би се боље упознали са неким карактеристичним постављањем и кретањем центара слединеколико примера игре са једним центром.

Да би примио лопту од спољнег играча центар може потрчати у разним правцима, како је приказано на слици 1.

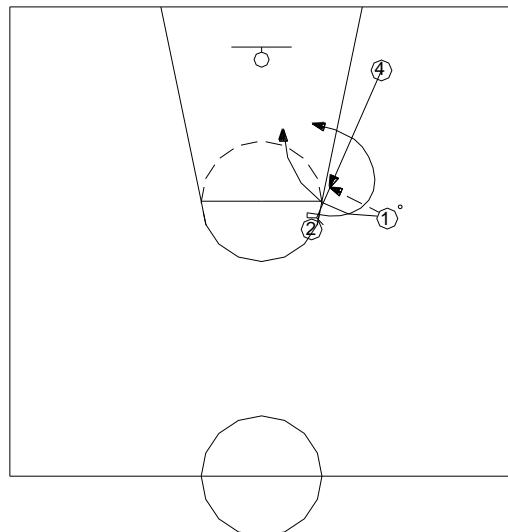
Слика 1: Протрчавање центра

Лопта се налази код играча 1 (бек). Центар му прави блок и након дриблинга играч 1 убацује му лопту у простор слободног бацања, како је приказано на слици 2.

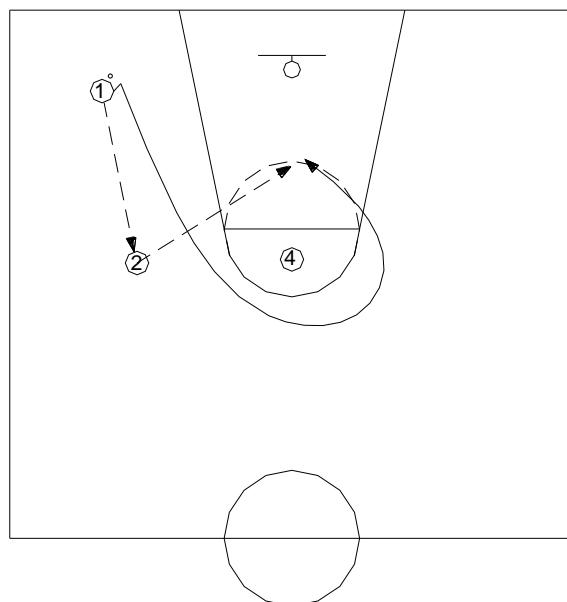
Слика 2: Два на два

Центар 4 у кретању прима лопту од играча 1. Играч 1 и 2 се укрштају поред центра који може додати лопту једном од ова два играча или може само извести акцију индивидуалним продором или шутом на кош, како је приказано на слици 3.

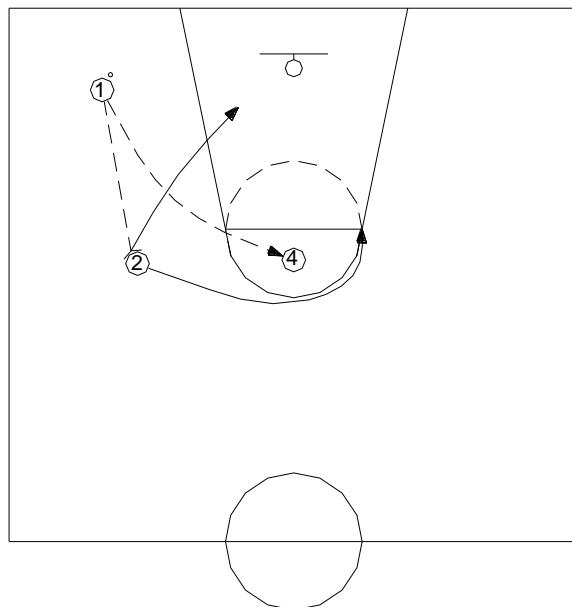
Слика 3: Индивидуални продор или шут на кош

Крилни играч 1 додаје лопту спољнем играчу 2, користи центра 4 да се у обилажењу око њега ослободи свог чувара како би неометано примио лопту од играча 2, у чему му центар 4 помаже намештањем блокаде, како је приказано на слици 4.

Слика 4: Сарадња три играча

Крилни играч 1 додаје лопту центру 4, затим прави блок играчу 2 и након тога креће према кошу. Играч 2 обилази центра 4 који му прави блокаду. Центар 4 одлучује према ситуацији коме ће додати лопту, или се одлучује да сам заврши акцију, како је приказано на слици 5.

Слика 5: Сарадња три играча

2.2. Игра центра у нападу против зонске одбране

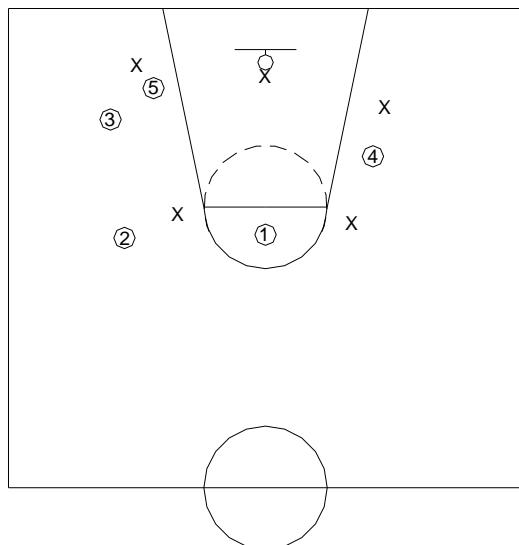
У зонској одбрани се покушава спречити пут на кош, отети лопта пресецањем, зауставити противника у продору према кошу, бранити један део простора на игралишту. Све врсте зонске одбране су агресивне. Ове врсте одбране су ефикасне против екипе чији играчи слабо шутирају са веће удаљености, ефикасне су против блокада, олакшавају одбрану против надмоћније екипе, спорији играчи успешније се могу бранити против брзих нападача уколико на време поставе зону.

Ради успешнијег напада на зонску одбрану потребно је упознати се са неким слабим странама зонске одбране:

2.2.1. Игра центра у нападу против зонске одбране 2 - 3 и 2 - 1 - 2

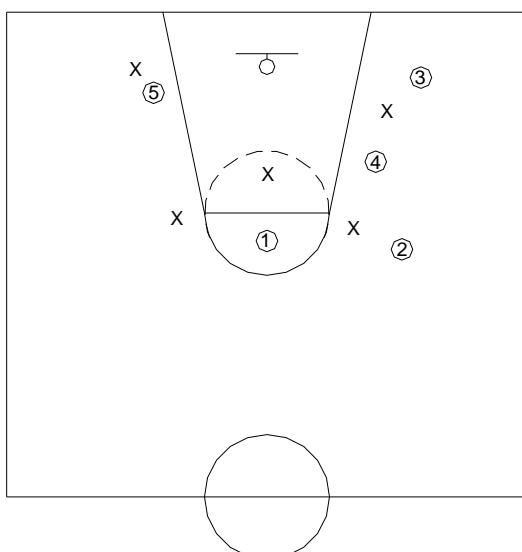
Зонске одбране 2 - 3 и 2 - 1 - 2 углавном се користе против екипа којима су главне ударне снаге у нападу центри.

Основна поставка играча у нападу против зонске одбране 2 – 3 је приказана на слици 6.

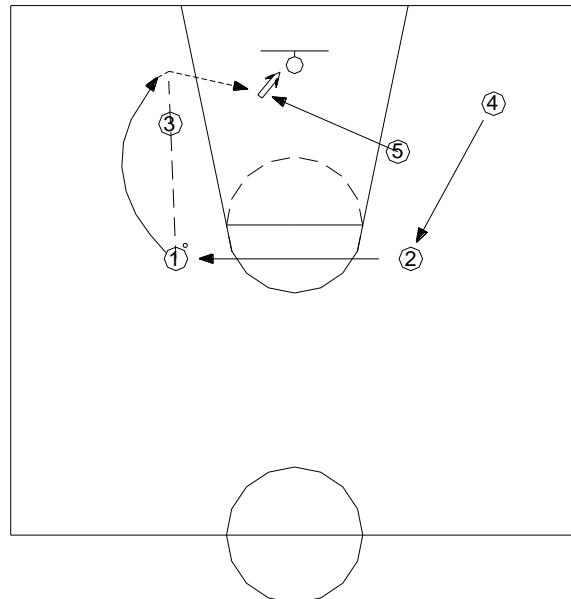
Слика 6: Поставка играча у нападу против зонске одбране 2 – 3

Основна поставка играча у нападу против одбране 2 - 1- 2. Зонска одбрана 2 - 1- 2 је трансформација од зоне 2 - 3 и користи се када у нападу поред центра постоји и један пост играч, како је приказано на слици 7.

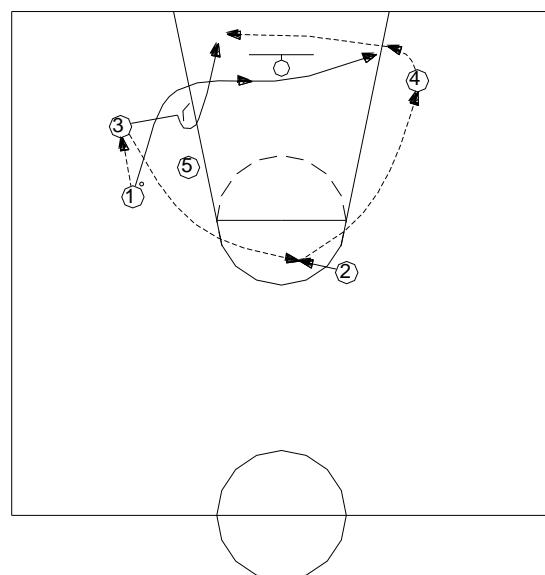
Слика 7: Поставка играча у нападу против одбране 2 - 1- 2

Играч 1 додаје лопту саиграчу 3, претрчава га са његове спољне стране и прима лопту од играча 3. Играч 1 оптерећује страну чиме развлачи зонску одбрану и ствара могућност за неометано убацање лопте центру 5, како је приказано на слици 8.

Слика 8: Напад против зонске одбране 2 - 3

Играч 4 је са лоптом коју додаје играчу 1, након што је овај користећи дупли блок намештен од центра 5 и саиграча 3, оптеретио напад на супротној стране од центра. Играч 1 може додати лопту центру који утрчава према кошу, како је приказано на слици 9.

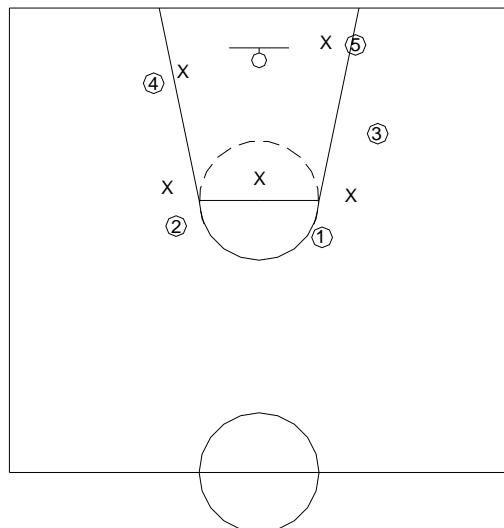

Слика 9: Напад против зонске одбране 2 – 1 - 2

2.2.2. Игра центра у нападу против зонске одбране 3 - 2

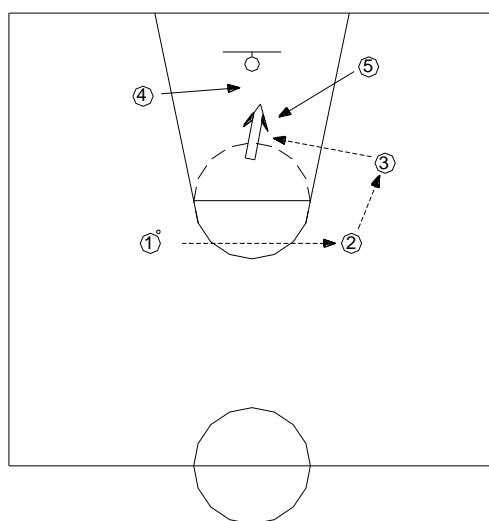
Зонска одбрана 3 - 2 је једна од најранијих врста зонске одбране. Слабија места зонске одбране 3 - 2 су у задњој линији одбране као и у простору између предње и задње линије одбране. Зонска одбрана 3 - 2 се користи против напада екипе која има добрих спољних играча (бекова).

Основна поставка играча у нападу против зонске одбране 3-2 је приказана на слици 10.

Слика 10: Поставка играча у нападу против зонске одбране 3-2

Пример акције против зонске одбране 3 - 2 је приказан на слици 11. Лопта се налази код играча 1. Брзим додавањем лопта долази до играча 1. Тада центар 5 утручава у „рекет“ и приhvата лопту од играча 3.

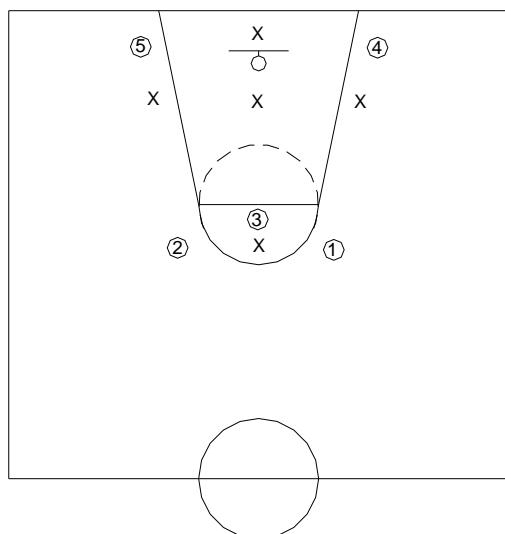

Слика 11: Напад против зонске одбране 3-2

2.2.3. Игра центара у нападу против зонске одбране 1 -3 -1

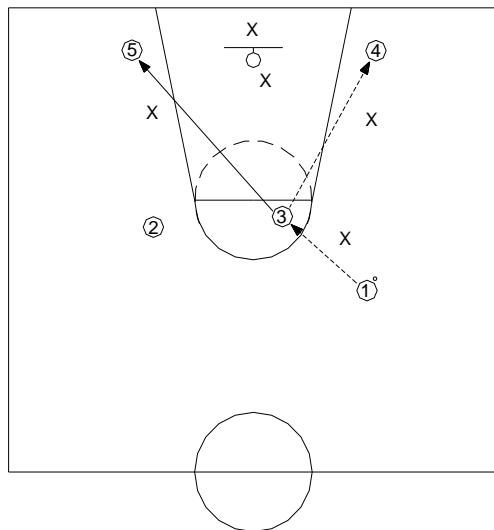
Мали број екипа примењује зонску одбрану 1 - 3 - 1. Примарна слабост ове одбране је углавном у угловима игралишта, затим испод коша и у скоковима испод коша. Иако се има осећај да ова одбрана има више поља која нису добро брањена, ипак против добро увежбане зонске одбране 1 - 3 - 1, није једноставно играти. Користи се против екипа којима су главне ударне снаге у нападу крилни играчи и центар који игра у позицији пошта.

Основна поставка играча у нападу против зонске одбране 1 - 3 – 1 је приказана на слици 12.

Слика 12: Поставка играча у нападу против зонске одбране 1 - 3 – 1

Пример акције против зонске одбране 1 - 3 – 1 је приказан на слици 13. Играч број 1 додаје лопту играчу 3. Играч 3 може додати лопту или центру 4 или центру 5 у зависности од ситуације.

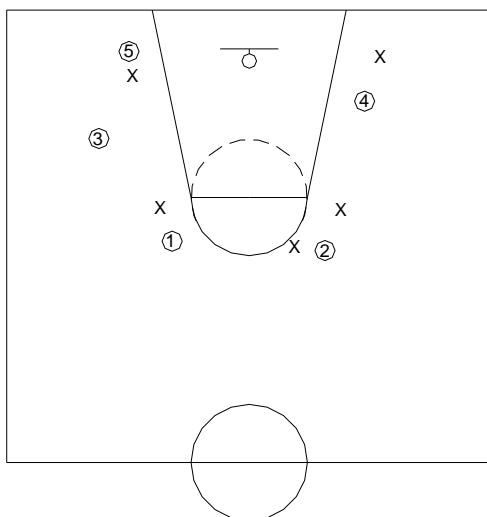

Слика 13: Напад против зонске одбране 1 - 3 – 1

2.2.4. Игра центара у нападу против зонске одбране 1 -2 -2

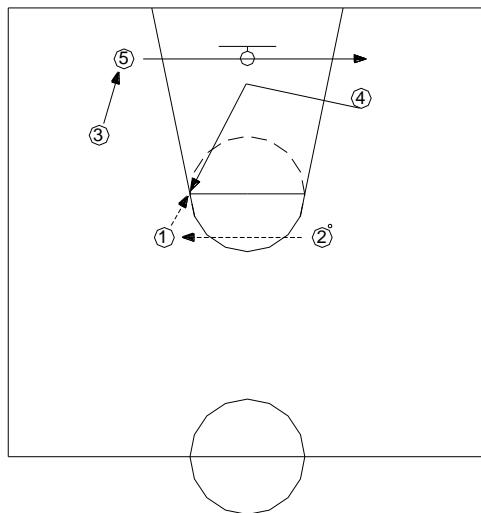
Циљ ове зонске одбране је да се заштити простор слободног бацања. Слабија места у зонској одбрани 1 -2 -2 су у задњој линији одбране.

Основна поставка играча у нападу против зонске одбране 1 – 2 - 2 је приказана на слици 14.

Слика 14: Поставка играча у нападу против зонске одбране 1 – 2 - 2

Пример акција против зонске одбране 1-2-2 је приказан на слици 15. Играч 2 додаје лопту играчу 1. За то време играч 4 променом правца кретања поставља се на линију слободног бацања и прима лопту. Играч 5 претрчава на супротну страну, а на његово место долази играч 3. Играч 4 може сам шутирати или пак додати играчу 5.

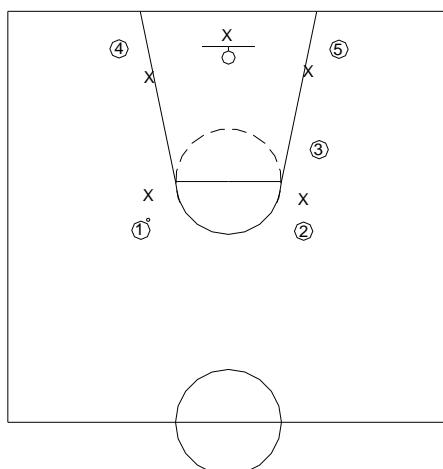

Слика 15: Напад против зонске одбране 1 – 2 - 2

2.2.5. Игра центара у нападу против зонске одбране 2 - 2 - 1

Овакву зонску одбрану обично играју екипе које имају високог спорог центра који је добар у скоковима под кошем. Слабе стране ове зонске одбране су углови игралишта.

Основна поставка играча у нападу против зонске одбране 2 – 2 - 1, је приказана на слици 16.

Слика 16: Поставка играча у нападу против зонске одбране 2 – 2 - 1

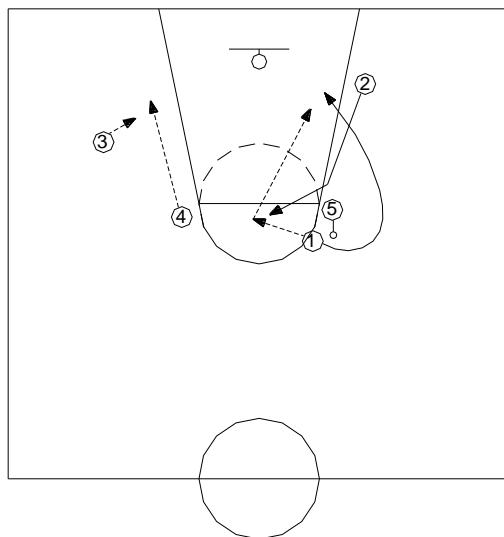
2.3. Игра центара у нападу против одбране „човек на човека“

Нагло повећање процената убацивања у кош са свих позиција и удаљености довело је до доминације одбране „човек на човека“. Оваква агресивнија одбрана изискује од нападача све више примену тактичких варијанти у нападу. Скокови под кошем у нападу имају многоструко значење а представљају и једно психолошко оптерећење за одбрану противника.

2.3.1. Напад са два истурена центра

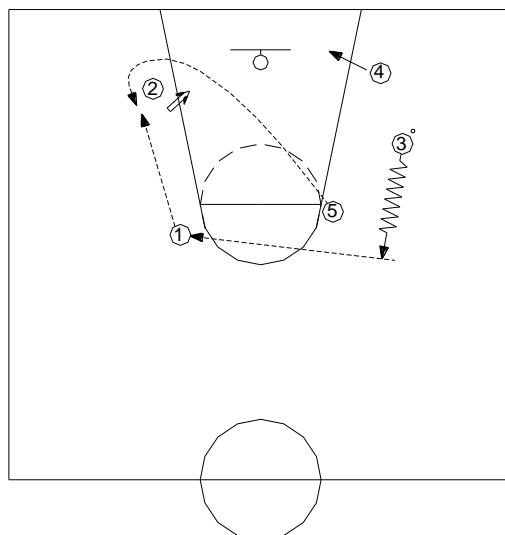
Центри се постављају у висини линије слободног бацања и својим положајем увек су у могућности да постављају блокаде спољним играчима а исто тако и да излазе из блокаде ради примања лопте.

Играч 2 користећи блок намештен од центра 5 долази на врху „рекек“ и прима лопту од играча 1. Затим играч 1 користећи блок намештен од опет центра 5, прелази доле, а истовремено центар 5 ротира и центар 4 иде према кошу. Играч 2 може додати лопту играчу 1 или центру 5 у зависности од ситуације, како је приказано на слици 17.

Слика 17: Напад са два истурена центра

Играч 3 води лопту и додаје играчу 1. Играч 5, користећи екран играча 2, поставља се да прими лопту од саиграча 1 и изводи шут према кошу, како је приказано на слици 18.

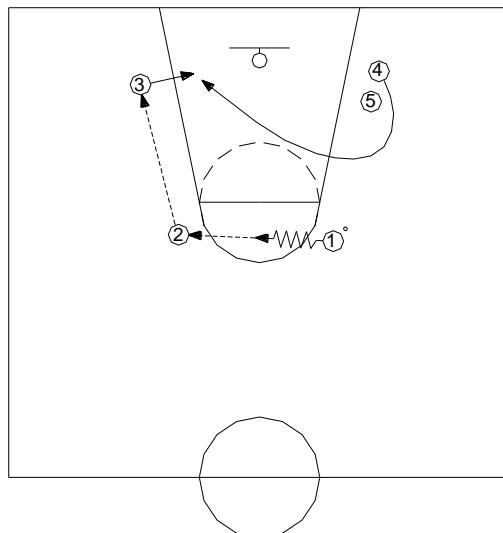

Слика 18: Напад са два истурена центра

2.3.2. Напад удвојеним центрима

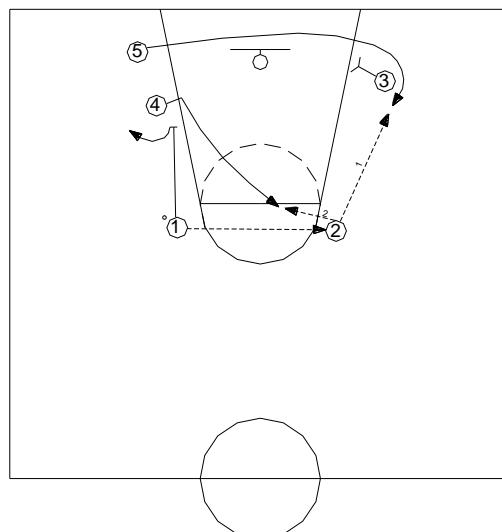
Напад удвојеним центрима даје велике могућности кретањима играча без лопте, а по тактичкој замисли претежно се користи за намештање позиције за извођење скок –шута, с полуодстојања. Оправданост оваквих шутева је тим већа, јер постоје реалне могућности скокова центара за одбијање лопте од коша, с обзиром на њихов положај који заузимају у нападу.

Играч 1 води лопту према играчу 2 и додаје му је. Играч 2 додаје лопту играчу 3. За то време центар 4 користећи блок центра 5 утрчава испод коша, прима лопту од играча 3 и изводи шут, како је приказано на слици 19.

Слика 19: Напад удвојеним центрима

Играч 1 додаје лопту саиграчу 2 и иде према играчу 4, он користећи блок играча 3 ослобађа се од својих бранилаца. Тако играч 2 може додати лопту центру 4 или 5, како је приказано на слици 20.

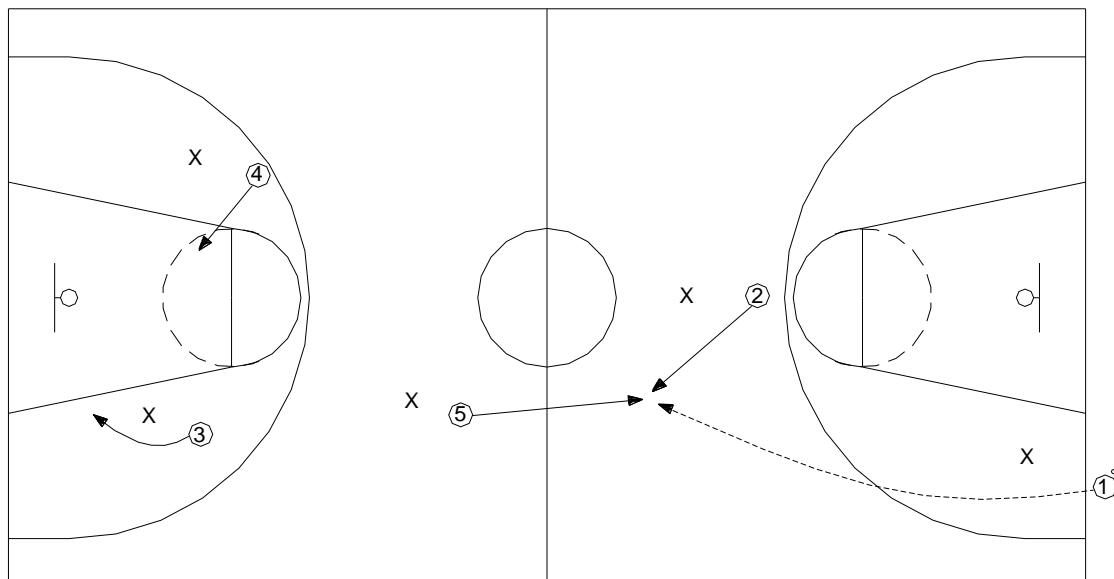
Слика 20: Напад удвојеним центрима

2.4. Игра центара у нападу против „пресинг“, одбране

„Пресинг“ одбрана представља агресивну одбрану чији је циљ да спречи додавање лопте од стране нападача његовом саиграчу и то или одузимањем лопте или изнуђивањем погрешних додавања. „Пресинг“ се може играти на целом игралишту, у противничком пољу игралишта или на свом делу игралишта.

Игра центра у нападу против „Пресинг“ одбране била би иста као и против одбране „човек на човека“. Међутим, док се лопта не пренесе на противничку страну игралишта задатак центра ће бити:

1. Да што је могуће брже пређе на противничку страну игралишта и тиме ослободи простор спољним играчима (бековима) за несметано преношење лопте.
2. Или да негде око половине игралишта прихвати лопту која се убацује у игру и сачека када се спољни играчи ослободе својих чувара па им онда дода лопту (слика бр.21).
3. Или да у зависности од својих могућности у неким случајевима и сам пренесе лопту.

Слика 21: Напад против „пресинг“, одбране

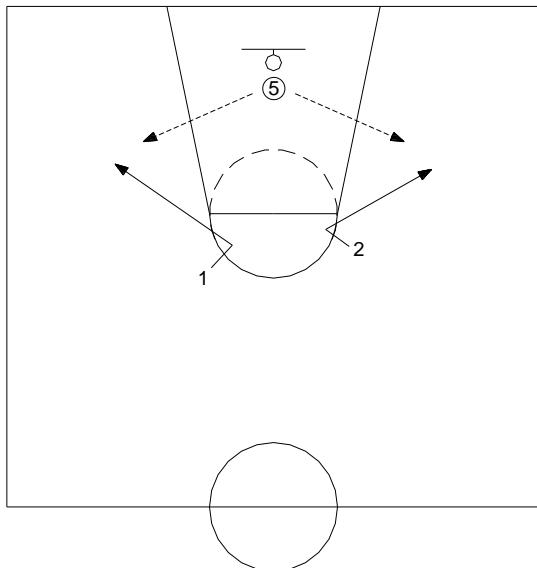
2.5. Игра центра у контранападу

Сваки контранапад који се игра после промашеног шута противника се спроводи у четири фазе: скок у одбрани; изношење лопте из рекета; преношење лопте у поље напада; шутирање на кош. Најважнија улога центра је у првој фази.

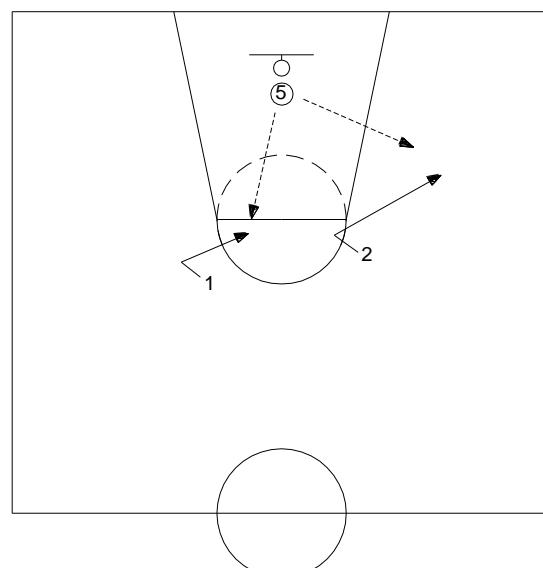
Прва фаза – скок у одбрани

Пре скока у одбрани, први услов за одигравање контранапада је јака и агресивна одбрана, којом се противник присиљава да промаши што више шутева. Добрим одбраном наводимо противничке играче да шутирају из лоших позиција, преко руке, из неравнотеженог положаја, тј. из неизграђених позиција за шут. Пре скока у одбрани и освајања лопте, одбрамбени играчи заграђивањем нападача стварају услове за скок. Лопту обично освајају центри, али то могу да учине и спољни играчи. Веома је значајно како ће се освојити лопта. Осим техничких карактеристика скока (снажан скок, хватање лопте, брзе руке, заштита лопте и др.) веома је важна и тактичка компонента која се огледа у томе да играч чим освоји лопту у скоку, буде у таквој позицији да што пре игра лоптом, углавном додавањем, а то значи да има добар преглед игре. Код уиграних екипа играч већ зна на којим позицијама може да очекује саиграча, који би евентуално могао да прими лопту, па се често лопта додаје из скока, а саиграч који треба да прими лопту, већ се отворио за пријем.

На сликама 22 и 23 приказана је прва фаза контранапада.

Слика бр.22: Отварање бекова на страну

Слика бр.23: Отварање једног бека на страну другог на средину

3. Предмет, циљ и задачи рада

Предмет рада је анализа активности у нападу играча на позицији 5 у кошарци.

Циљ рада је да се представе активности играча на позицији 5 у нападу са лоптом (додавање, шут и скок у нападу), као и да се анализирајем видео снимака прикажу те активности код врхунских центара на овогодишњем финал-фоуру европске лиге.

Задаци рада су прикупљање видео снимака (утакмица), израда посматрачког листа, прикупљање и анализирање података.

4. Метод рада

4.1. Узорак истраживања

Утакмице овогодишње завршнице Евролиге: утакмица полуфинала (ЦСКА – Олимпијакос), (Барселона – Реал Мадрид) као и утакмице за треће место (ЦСКА – Барселона) и финала (Олимпијакос – Реал Мадрид).

4.2. Узорак варијабли

1. Додавање - пасивно
2. Додавање - аистенција
3. Шут-за један поен
4. Шут-за два поена
5. Шут за три поена
6. Укупно поена
7. Офанзивни скокови
8. Изгубљене лопте
9. Изнуђени фаулови

4.3. Технике прикупљања података

Методе посматрања - анализирањем двд снимака у рачунару. Сви добијени подаци су анализирани у програмима (office excel) и (office word).

4.4. Обрада података

Метод рада који је коришћен је дескриптивни (описни), а у статистичкој обради су исказане просечне вредности процентуални однос свих варијабли

Приказан је процентуални и збирни приказ свих варијабли за сваког центра на све четири утакмице.

Такође сви добијени подаци одређени су поступцима дескриптивне и компаративне статистике.

5. Резултати и дискусија

У табелама 1 и 2 приказане су активности у нападу играча на позицији пет са лоптом на финалној утакмици Олимпијакос-Реал Мадрид.

Табела 1. Приказ активности у нападу са лоптом играча на позицији пет код екипе Олимпијакоса {Кајл Хајнс (Kyle Hines), Џош Пауел (Josh Powell), Џорџ Шермадини (Giorgi Shermadini)}.

	Кајл Хајнс	Џош Пауел	Џорџ Шермадини
ДОДАВАЊЕ - ПАСИВНО	10	4	5
ДОДАВАЊЕ - АСИСТЕНЦИЈА	3	0	2
ШУТ ЗА ЈЕДАН ПОЕН	4/5	0/0	1/4
ШУТ ЗА ДВА ПОЕНА	4/4	1/1	1/4
ШУТ ЗА ТРИ ПОЕНА	0/0	0/0	0/0
УКУПНО ПОЕНА	12	2	3
ОФАНЗИВНИ СКОКОВИ	1	1	1
ИЗГУБЉЕНЕ ЛОПТЕ	2	1	1
ИЗНУЂЕНИ ФАУЛОВИ	4	1	1

Највећи утицај на игру Олимпијакоса од центара на овој утакмици има Кјал Хајнс који је и највише времена проводи у игри, што се може видети и по додавањима (пасивним и асистенцијама) да је укључен у нападачке акције своје екипе.

Табела 2. Приказ активности у нападу са лоптом играча на позицији пет код екипе Реал Мадрида {Маркус Слотер (Marcus Slaughter), Мирза Бегић}

	Маркус Слотер	Мирза Бегић
ДОДАВАЊЕ - ПАСИВНО	8	2
ДОДАВАЊЕ - АСИСТЕНЦИЈА	0	0
ШУТ ЗА ЈЕДАН ПОЕН	1/2	0/0
ШУТ ЗА ДВА ПОЕНА	4/4	3/3
ШУТ ЗА ТРИ ПОЕНА	0/0	0/0
УКУПНО ПОЕНА	9	6
ОФАНЗИВНИ СКОКОВИ	0	0
ИЗГУБЉЕНЕ ЛОПТЕ	0	1
ИЗНУЂЕНИ ФАУЛОВИ	2	0

Центри Реал Мадрида су показали изузетну прецизност у шуту за два поена, мада је већина тих поена била после закуцавања након аистенција својих бекова.

У табелама 3 и 4 приказане су активности у нападу играча на позицији пет са лоптом на полуфиналној утакмици Олимпијакос-ЦСКА.

Табела 3. Приказ активности у нападу са лоптом играча на позицији пет код екипе Олимпијакос {Кайл Хајнс (Kyle Hines), Џош Пауел (Josh Powell), Џорџ Шермадини (Giorgi Shermadini)}.

	Кайл Хајнс	Џош Пауел	Џорџ Шермадини
ДОДАВАЊЕ - ПАСИВНО	10	5	8
ДОДАВАЊЕ - АСИСТЕНЦИЈА	0	0	0
ШУТ ЗА ЈЕДАН ПОЕН	3/3	0/0	1/1
ШУТ ЗА ДВА ПОЕНА	5/10	0/2	2/5
ШУТ ЗА ТРИ ПОЕНА	0/0	0/0	0/0
УКУПНО ПОЕНА	13	0	5
ОФАНЗИВНИ СКОКОВИ	3	0	2
ИЗГУБЉЕНЕ ЛОПТЕ	0	2	2
ИЗНУЂЕНИ ФАУЛОВИ	2	0	2

Као и у финалној тако и у полуфиналној утакмици Кайл Хајнс је имао огроман допринос победи своје екипе. Веома је значајан играч у свим нападачким акцијама своје екпе сто се види по броју поена и додавања, у овој утакмици имао је значајну подршку од Џорџа Шермадинија.

Табела 4. Приказ активности у нападу са лоптом играча на позицији пет код екипе ЦСКА {Ненад Крстић, Саша Каун (Saha Kaun)}

	Ненад Крстић	Саша Каун
ДОДАВАЊЕ - ПАСИВНО	4	11
ДОДАВАЊЕ - АСИСТЕНЦИЈА	0	0
ШУТ ЗА ЈЕДАН ПОЕН	0/5	3/4
ШУТ ЗА ДВА ПОЕНА	1/4	2/3
ШУТ ЗА ТРИ ПОЕНА	0/0	0/0
УКУПНО ПОЕНА	2	7
ОФАНЗИВНИ СКОКОВИ	0	2
ИЗГУБЉЕНЕ ЛОПТЕ	1	0
ИЗНУЂЕНИ ФАУЛОВИ	3	2

Центар ЦСКА Саша Каун пружио је солидну игру и дао је значајан допринос нападачким акцијама своје екипе што се види по броју додавања и поена, док је Ненад Крстић у потпуности подбацио што се може видети и по катастрофалном шуту. Крстић је подлегао притиску значаја утакмице и ментално није био у игри.

У табелама 5 и 6 приказане су активности у нападу играча на позицији пет са лоптом на полуфиналној утакмици Реал Мадрид - Барселона

Табела 5. Приказ активности у нападу са лоптом играча на позицији пет код екипе Реал Мадрид {Маркус Слотер (Marcus Slaughter), Мирза Бегић }

	Маркус Слотер	Мирза Бегић
ДОДАВАЊЕ - ПАСИВНО	6	3
ДОДАВАЊЕ - АСИСТЕНЦИЈА	0	1
ШУТ ЗА ЈЕДАН ПОЕН	0/0	2/4
ШУТ ЗА ДВА ПОЕНА	3/3	1/3
ШУТ ЗА ТРИ ПОЕНА	0/0	0/0
УКУПНО ПОЕНА	6	4
ОФАНЗИВНИ СКОКОВИ	1	1
ИЗГУБЉЕНЕ ЛОПТЕ	1	0
ИЗНУЂЕНИ ФАУЛОВИ	3	3

Центри Реал Мадрида немају велики допринос у нападачким акцијама своје екипе што се може и видети по статистичким параметрима.

Табела 6. Приказ активности у нападу са лоптом играча на позицији пет код екипе Барселона {Анте Томић, Нејт Џаваји (Nate Jawi)}

	Анте Томић	Нејт Џаваји
ДОДАВАЊЕ - ПАСИВНО	9	1
ДОДАВАЊЕ - АСИСТЕНЦИЈА	1	0
ШУТ ЗА ЈЕДАН ПОЕН	6/7	0/0
ШУТ ЗА ДВА ПОЕНА	6/7	0/0
ШУТ ЗА ТРИ ПОЕНА	0/0	0/0
УКУПНО ПОЕНА	18	0
ОФАНЗИВНИ СКОКОВИ	3	0
ИЗГУБЉЕНЕ ЛОПТЕ	1	1
ИЗНУЂЕНИ ФАУЛОВИ	6	0

Анте Томић је први центар своје екипе и веома значајан играч у нападачким акцијама своје екипе што се може видети и по броју постигнутих поена. Показао је и изузетну прецизност у шуту што је доказ да је психоплошки био спреман за утакмицу.

У табелама 7 и 8 приказане су активности у нападу играча на позицији пет са лоптом на утакмици за треће место ЦСКА-Барселона

Табела 7. Приказ активности у нападу са лоптом играча на позицији пет код екипе ЦСКА {Ненад Крстић, Саша Каун (Saha Kaun)}

	Ненад Крстић	Саша Каун
ДОДАВАЊЕ - ПАСИВНО	7	9
ДОДАВАЊЕ - АСИСТЕНЦИЈА	2	0
ШУТ ЗА ЈЕДАН ПОЕН	1/2	1/3
ШУТ ЗА ДВА ПОЕНА	3/8	3/6
ШУТ ЗА ТРИ ПОЕНА	0/0	0/0
УКУПНО ПОЕНА	7	7
ОФАНЗИВНИ СКОКОВИ	3	2
ИЗГУБЉЕНЕ ЛОПТЕ	3	0
ИЗНУЂЕНИ ФАУЛОВИ	5	3

Центри ЦСКА пружили су доста боље игре него у полуфиналној утакмици што се одмах одразило на резултат. Ненад Крстић је пружио већи допринос у нападу што се види по поенима и изнуђеним фауловима.

Табела 8. Приказ активности у нападу са лоптом играча на позицији пет код екипе Барселона {Анте Томић, Папа Мбаје (Papa Mbaye)}

	Анте Томић	Папа Мбаје
ДОДАВАЊЕ - ПАСИВНО	10	3
ДОДАВАЊЕ - АСИСТЕНЦИЈА	3	0
ШУТ ЗА ЈЕДАН ПОЕН	2/4	0/0
ШУТ ЗА ДВА ПОЕНА	4/6	0/0
ШУТ ЗА ТРИ ПОЕНА	0/0	0/0
УКУПНО ПОЕНА	10	0
ОФАНЗИВНИ СКОКОВИ	3	0
ИЗГУБЉЕНЕ ЛОПТЕ	1	0
ИЗНУЂЕНИ ФАУЛОВИ	2	0

Анте Томић је пружио још једну солидну игру и активно учествовао у нападачким акцијама своје екипе што се види по броју додавања и поена, али је био и једина опција на позицији пет у својој екипи.

У табелама 9, 10, 11 и 12 приказане су збирне активности играча на позицији пет у нападу са лоптом на обе утакмице завршног турнира

Табела 9. Приказане су збирне активности играча на позицији пет у нападу са лоптом играча Олимпијакоса {Кајл Хајнс (Kyle Hines), Џош Пауел (Josh Powell), Џорџ Шермадини (Giorgi Shermadini)}.

	Кајл Хајнс	Џош Пауел	Џорџ Шермадини
ДОДАВАЊЕ - ПАСИВНО	20	9	13
ДОДАВАЊЕ - АСИСТЕНЦИЈА	3	0	2
ШУТ ЗА ЈЕДАН ПОЕН	7/8	0/0	2/5
ШУТ ЗА ДВА ПОЕНА	9/14	1/3	3/9
ШУТ ЗА ТРИ ПОЕНА	0/0	0/0	0/0
УКУПНО ПОЕНА	25	2	8
ОФАНЗИВНИ СКОКОВИ	4	1	3
ИЗГУБЉЕНЕ ЛОПТЕ	2	3	3
ИЗНУЂЕНИ ФАУЛОВИ	6	1	3

Центри ЦСКА Кајл Хајнс и Џорџ Шермадини значајни су шрафови у нападачким акцијама своје екипе што се може видети по броју додавања и поена, то се пре свега односи на Кајла Хајнса.

Табела 10. Приказане су збирне активности играча на позицији пет у нападу са лоптом играча Реал Мадрида {Маркус Слотер (Marcus Slaughter), Мирза Бегић}

	Маркус Слотер	Мирза Бегић
ДОДАВАЊЕ - ПАСИВНО	14	5
ДОДАВАЊЕ - АСИСТЕНЦИЈА	0	1
ШУТ ЗА ЈЕДАН ПОЕН	1/2	2/4
ШУТ ЗА ДВА ПОЕНА	7/7	4/6
ШУТ ЗА ТРИ ПОЕНА	0/0	0/0
УКУПНО ПОЕНА	15	10
ОФАНЗИВНИ СКОКОВИ	1	1
ИЗГУБЉЕНЕ ЛОПТЕ	1	1
ИЗНУЂЕНИ ФАУЛОВИ	5	3

Како што је већ речено центри Реал Мадрида нису имали велики допринос у нападачким акцијама своје екипе, показали су велику прецизност у шуту за два поена мада је већина тих поена била после закуцавања.

Табела 11. Приказане су збирне активности играча на позицији пет у нападу са лоптом играча Барселоне {Анте Томић, Нејт Џаваји (Nate Jawi), Папа Мбаје (Papa Mbaye)}

	Анте Томић	Нејт Џаваји	Папа Мбаје
ДОДАВАЊЕ - ПАСИВНО	19	1	3
ДОДАВАЊЕ - АСИСТЕНЦИЈА	4	0	0
ШУТ ЗА ЈЕДАН ПОЕН	8/11	0/0	0/0
ШУТ ЗА ДВА ПОЕНА	10/13	0/0	0/0
ШУТ ЗА ТРИ ПОЕНА	0/0	0/0	0/0
УКУПНО ПОЕНА	28	0	0
ОФАНЗИВНИ СКОКОВИ	6	0	0
ИЗГУБЉЕНЕ ЛОПТЕ	2	1	0
ИЗНУЂЕНИ ФАУЛОВИ	8	0	0

Анте Томић је био једина опција на позицији пет (Нејт Џаваји и Папа Мбаје су имали скромну минутажу) и показао је изузетну прецизност у шуту што показује да је ментално био спреман за завршницу Евролиге.

Табела 12. Приказане су збирне активности играча на позицији пет у нападу са лоптом играча ЦСКА {Ненад Крстић, Саша Каун (Saha Kaun)}

	Ненад Крстић	Саша Каун
ДОДАВАЊЕ - ПАСИВНО	11	20
ДОДАВАЊЕ - АСИСТЕНЦИЈА	2	0
ШУТ ЗА ЈЕДАН ПОЕН	1/7	4/7
ШУТ ЗА ДВА ПОЕНА	4/12	5/9
ШУТ ЗА ТРИ ПОЕНА	0/0	0/0
УКУПНО ПОЕНА	9	14
ОФАНЗИВНИ СКОКОВИ	3	4
ИЗГУБЉЕНЕ ЛОПТЕ	4	0
ИЗНУЂЕНИ ФАУЛОВИ	8	5

Изузетно лош шут за један и два поена, пре свега Ненада Крстића указује да центри ЦСКА нису издржали притисак важности утакмица завршнице Евролиге.

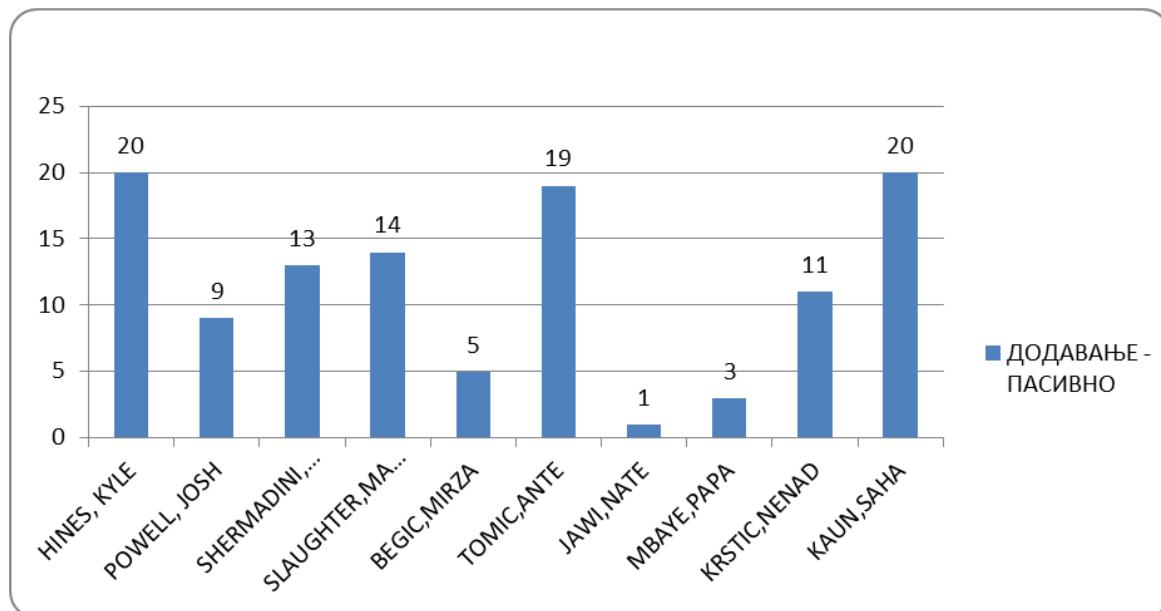
У табели 13 дат је збирни приказ активности у нападу са лоптом свих центара на завршници Евролиге .

Табела 13. Збирни приказ активности играча на позицији пет у нападу са лоптом

	Кајл Хајнс	Џош Пауел	Џорџ Шермадини	Маркус Слотер	Мирза Бегић	Анте Томић	Нејт Цаваји	Папа Мбаје	Ненад Крстић	Саша Каун	УКУПНО
ДОДАВАЊЕ - ПАСИВНО	20	9	13	14	5	19	1	3	11	20	115
ДОДАВАЊЕ - АСИСТЕНЦИЈА	3	0	2	0	1	4	0	0	2	0	12
ШУТ ЗА ЈЕДАН ПОЕН	7/8	0/0	2/5	1/2	2/4	8/11	0/0	0/0	1/7	4/7	25/44
ШУТ ЗА ДВА ПОЕНА	9/14	1/3	3/9	7/7	4/6	10/13	0/0	0/0	4/12	5/9	43/73
ШУТ ЗА ТРИ ПОЕНА	0/0	0/0	0/0	0/0	0/0	0/0	0/0	0/0	0/0	0/0	0/0
УКУПНО ПОЕНА	25	2	8	15	10	28	0	0	9	14	111
ОФАНЗИВНИ СКОКОВИ	4	1	3	1	1	6	0	0	3	4	23
ИЗГУБЉЕНЕ ЛОПТЕ	2	3	3	1	1	2	1	0	4	0	17
ИЗНУЂЕНИ ФАУЛОВИ	6	1	3	5	3	8	0	0	8	5	39

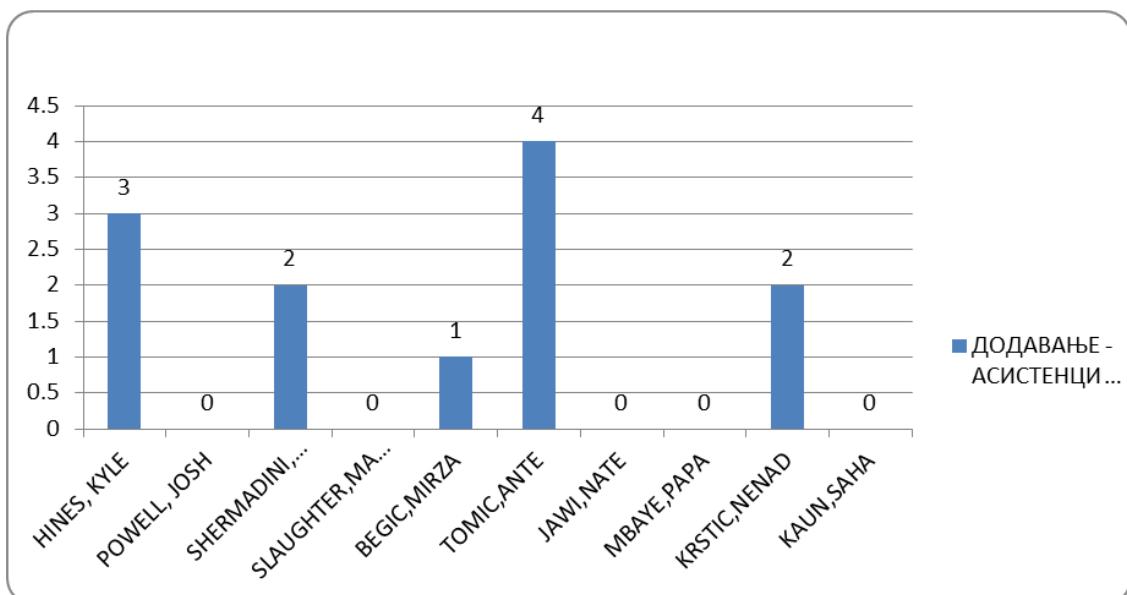
На дијаграмима је дат приказ: укупан број пасивних додавања, укупан број аистенција, укупан број офанзивних скокова, укупан број изгубљених лопти, укупан број изнуђених фаулова, укупан број поена, проценат успешности у шуту за један поен и проценат успешности у шуту за два поена.

Дијаграм 1. Укупан број пасивних додавања играча на позицији пет на завршном турниру

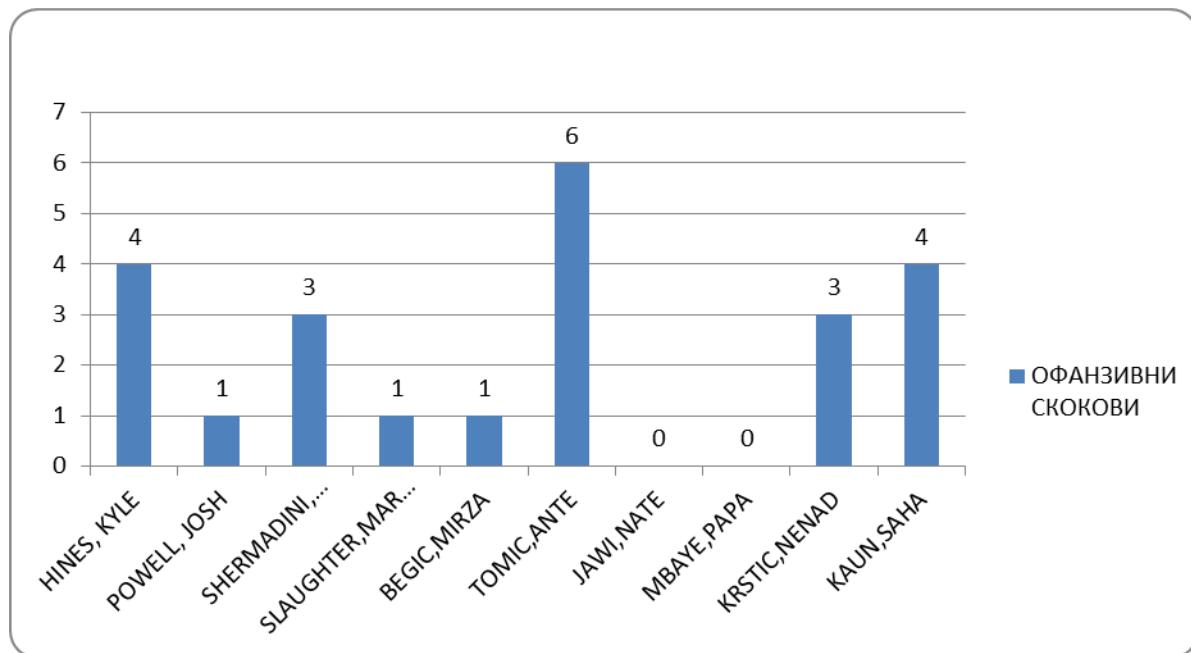
На основу пасивних додавања можемо закључити колико центри учествују у нападачким акцијама својих екипа, на основу резултата може се видети да највећи утицај на нападачке акције имају Кајл Хајнс, Саша Каун и Анте Томић.

Дијаграм 2. Укупан број аистенција играча на позицији пет на завршном турниру

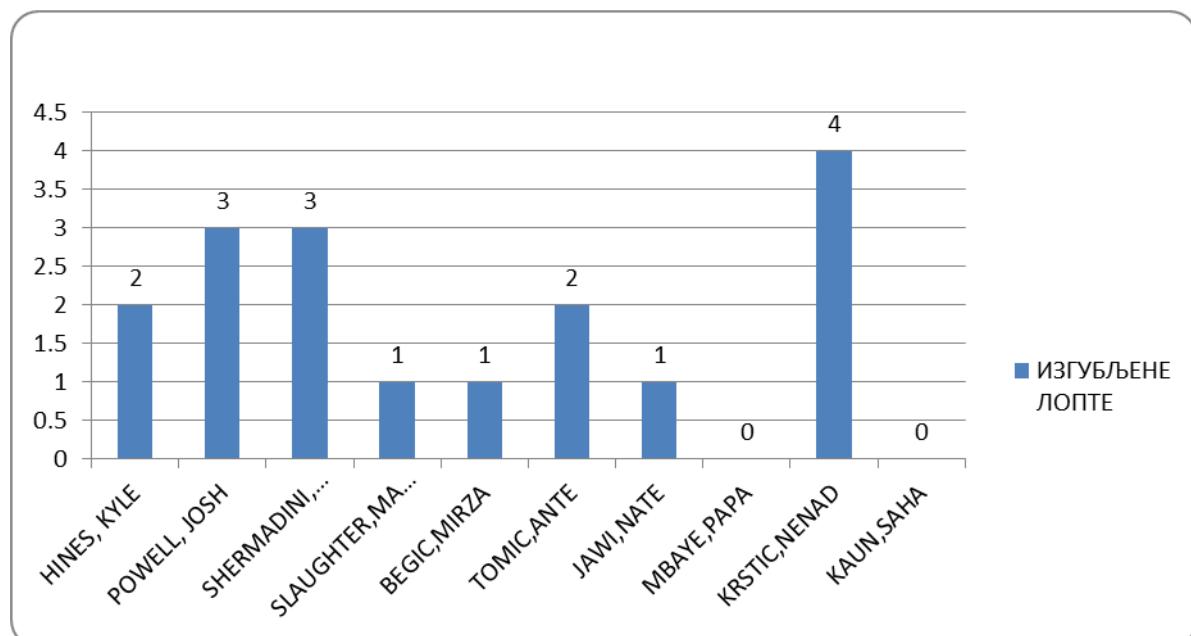
Аистенције такође пооказују колико центри учествују у нападачким акцијама, али и показују преглед и смисао за игру. Кајл Хајнс и Анте Томић су имали солидан број аистенција за центре.

Дијаграм 3. Укупан број офанзивних скокова играча на позицији пет на завршном турниру

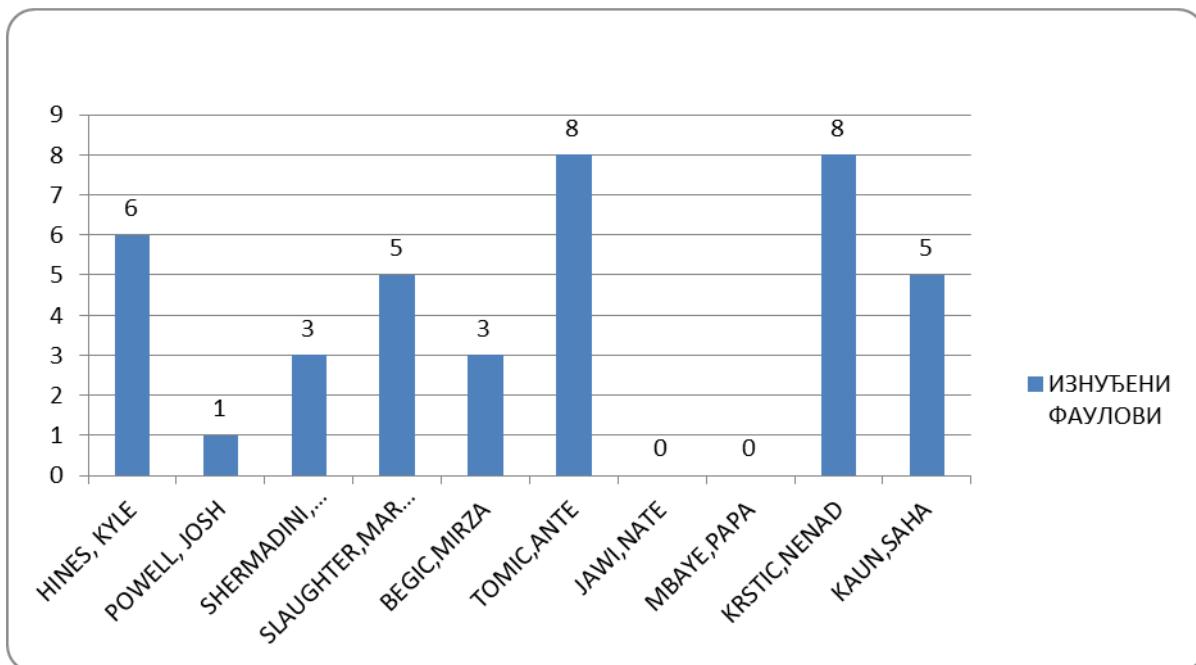
Офанзивни скокови показују колико су играчи били борбени и колико су се добро постављали испод противничког коша. Ту су се посебно исказао Анте Томић.

Дијаграм 4. Укупан број изгубљених лопти играча на позицији пет на завршном турниру

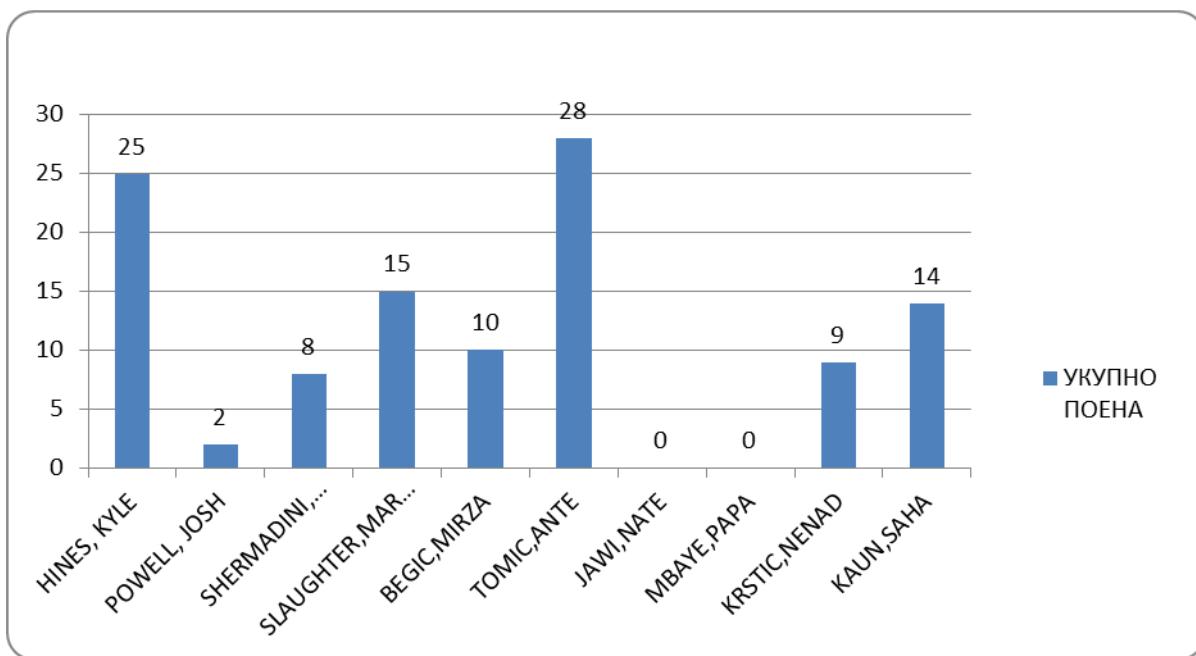
И по броју изгубљених лопти може се видети колико је Ненад Крстић био ван игре и да ментално није био спреман.

Дијаграм 5. Укупан број изнуђених фаулова играча на позицији пет на завршном турниру

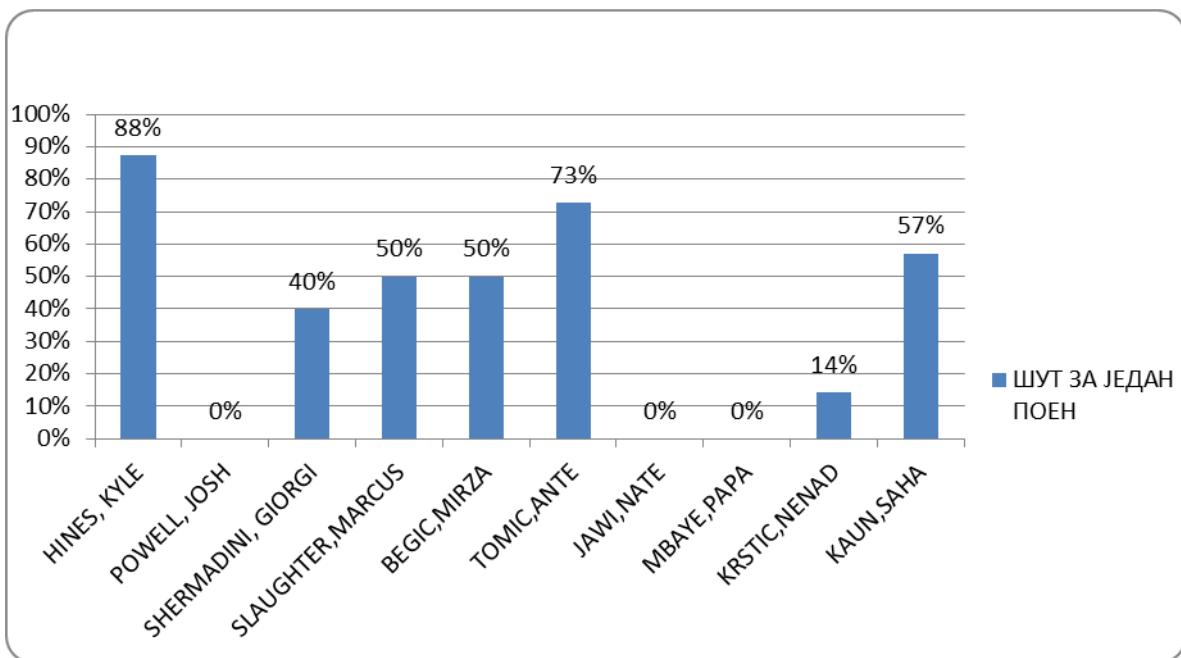

Изнуђени фаулови нам показују колико су играчи били опасни по противнички кош и по овом параметру види се колико велики утицај на резултат својих екипа имају Кајл Хајнс и Анте Томић. Већину изнуђених фаулова Ненад Крстић је имао у утакмици за треће место.

Дијаграм 6. Укупан број поена играча на позицији пет на завршном турниру

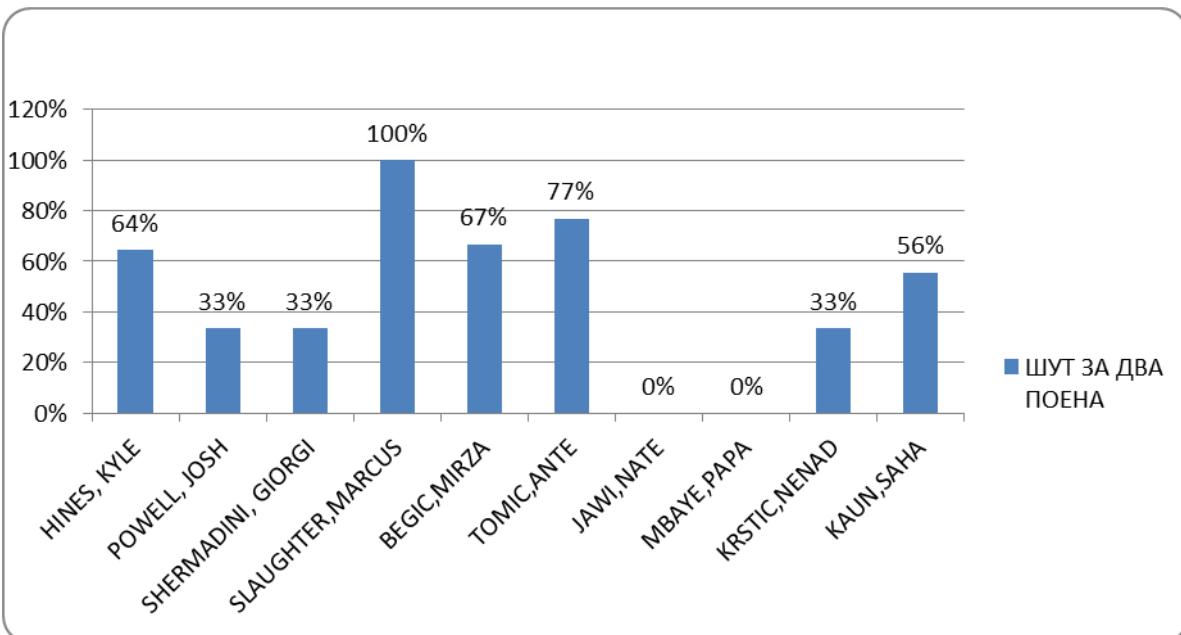

Дијаграм 7. Проценат успешности у шуту за један поен играча на позицији пет на завршном турниру

Изузвеј Кајла Хајнса и донекле Анте Томића остали центри су имали изузетно низак проценат успешности у шуту за један поен, што је последица притиска важности утакмица коме су играчи подлегли.

Дијаграм 8. Проценат успешности у шуту за два поена играча на позицији пет на завршном турниру

У овом раду је анализирана активност играча на позицији пет у нападу са лоптом.

Након анализе видео снимака утакмица завршице Евролиге за сезону 2012/2013. године и постављених циљева рада утврђено је да игра центра у нападу са лотом има велики утицај на резултат екипе. То се најбоље види по резултатима центара Олимпијакоса, екипе која је победник финал фоуру Евролиге. За разлику од центара Олимпијакоса који су постигли одличне резултате, центри ЦСКА из Москве нису играли у складу са својим могућностима и то се одразило на резултат екипе (један од разлога зашто екипа која је била главни фаворит на турниру није играла финале).

Интересантно је да је најбоље резултате од свих центара имао играч Олимпијакоса Кајл Хајнс који по својим антропометријским карактеристикама не одговара профилу врхуског центра (телесна висина 1,98 м). Он је тај свој недостатак у висини надокнadio одличним физичким предиспозицијама и постао један од најбољих центара у Европи у предходне две године.

Једно запажање приликом овог истраживања је да ниједан центар у све четири екипе није упутио ни једа шут за три поена на све четири утакмице.

Центри су веома лоше шутирали слободна бацања (изузев Кајла Хајнса и Анте Томића) што је последица притиска важности утакмица коме су играчи подлегли.

На основу броја додавања, асистенција, поена, изнуђених фаулова и офанзивних скокова може се приметити да највећи утицај на нападачке активности својих екипа имају Кајл Хајнс и Анте Томић, остали играчи су имали значајно мањи утицај.

Може се приметити да су центри веома лоше шутирали слободна бацања, где се издваја Ненад Крстић који је имао проценат успешности слободних бацања само 14%. Лош проценат успешности код извођења слободних бацања указује да су играчи подлегли значају утакмица и да психолошки нису били спремни.

6. Закључак

У овом раду извршена је анализа играча на позицији пет у нападу са лоптом. Анализирана је игра центара преко преко девет варијабли (додавање пасивно, додавање асистенција, шут за један поен, шут за два поена, шут за три поена, укупно поена, офанзивни скокови, изгубљене лопте и изнуђени фаулови). Анализирана је игра на четири утакмице завршног турнира европске Евролиге (Олимпијакос-Реал Мадрид, Олимпијакос-ЦСКА, Реал Мадрид – Барселона и ЦСКА – Барселона)

У данашњој европској кошарци нема више толико доминатних центара каоих је некада било (Владе Дивац, Жељко Ребрач, Арвидас Сабонис, Зоран Савић, Дино Рађа, ...), који својом висином, снагом и техничко-тактичким карактеристикама доминирају на утакмицама. То се најбоље видело на овогодишњој завршници Евролиге.

Ненад Крстић и Анте Томић су једини центри на завршници Евролиге који поседује карактеристике врхунског центра, док је Анте Томић то оправдао Крстић је у потпуности подбацио. Центар који се издвојио и који је највише показао а не поседује антропометријске карактеристике врхуског центра је Кајл Хајнс. Он је показао да се недостатак у висини може надокнадити великом борбеношћу.

Играчи на позицији пет су показали да су искључиво опасни по противнички кош испод самог коша (Ненад Крстић уме да погоди за два поена са дистанце мада то није показао у ове две утакмице). Играчи треба да пораде на свом штуту за два поена са дистанце, па што да не и за три поена. Тиме би повећали свој нападачки репертоар и постали већа претња по противнички кош. Самим тим и играчима одбране би био отежан посао.

Пред овако важне утакмице играчи треба да пораде на психолошкој припреми, не би ли се избегле ситуације као на овогодишњој завршници Евролиге када је већина центара катастрофално шутирала слободна бацања.

Најбоље резултате од свих центара имао је центар Барселоне Анте Томића који је на обе утакмице укупно имао 28 поена, 6 офанзивних скокова, 4 асистенције и 8 изнуђених фаулова док му је проценат у штуту за један поен износио 73%, а за два 77% није покушава за три поена. Одмах иза њега је центар победничке екипе Олимпијакоса Кајл Хајнс који је имао на обе утакмице укупно 25 поена, 4 офанзивна скока, 3 асистенције и 6 изнуђених фаулова док му је проценат у штуту за један поен износио 88%, а за два 64%, није покушавао за три поена. Од осталих центара издвојили су се Маркус Слотер и Саша Каун. Маркус Слотер је на обе утакмице имао укупно 15 поена, 1 офанзивни скок, 5 изнуђених фаулова док му је проценат успешности у штуту за један поен

износио 50%, а за два 100%, није покушавао за три поена. Саша Каун је на обе утакмице имао укупно 14 поена, 4 офанзивна скока и 5 изнуђених фаулова, док му је проценат успешности у шуту за један поен износио 57%, а за два 56% није покушавао за три поена.

Игра центра има велики утицај на резултат екипе. То се најбоље види на екипи ЦСКА која је пре турнира важила за првог фаворита, а на крају је заузела само треће место. Ненад Крстић први центар екипе ЦСКА и свакако један од најбољих центара на свету није показао игру какву се очекује од играча таквог реномеа. Он је у две утакмице имао укупно 9 поена, 3 офанзивна скока, 4 изгубљене лопте, 2 асистенције и 8 изнуђених фаулова, док су му проценти шута за један поен 14%, а за два 33 % није покушавао за три поена.

Као што је већ речено мора се идвојити игра Кајл Хајнс центра Олимпијакоса који и поред дефицита у висини (1,98) био је један од најбољих не само центара већ и играча на завршном турниру

На финалној утакмици Олимпијакос – Реал Мадрид од пет анализираних центара (Кајл Хајнс, Џош Пауел, Џорџ Шермадини, Маркус Слотер, Мирза Бегић) најбоље резултате имали су центар Олимпијакоса Кајл Хајнс који је поред 12 поена имао 3 асистенције, 4 изнуђена фаула и 1 офанзивни скок и центар Реал Мадрида Маркус Слотер који је поред 9 поена имао и 2 изнуђена фаула

На утакмици за треће место ЦСКА-Барселона од четири анализирана центра (Ненад Крстћ, Саша Каун, Анте Томић, Папа Мбаје) најбоље резултате је имао центар Барселоне Анте Томић који је поред 10 поена имао и 3 асистенције, 3 офанзивна скока и 2 изнуђена фаула, док су код екипе ЦСКА скоро индетичне резултате имали оба центра. Ненад Крстћ је поред 7 поена имао и 2 асистенције, 3 офанзивна скока и 5 изнуђених фаулова, а Саша Каун поред 7 поена имао и 2 офанзивна скока и 3 изнуђена фаула.

На полуфиналној утакмици Олимпијакос-ЦСКА од пет анализираних центара (Кајл Хајнс, Џош Пауел, Џорџ Шермадини, Ненад Крстић, Саша Каун) најбоље резултате имао је центар Олимпијакоса Кајл Хајнс који је поред 13 поена имао и 3 офанзивна скока и 2 изнуђена фаула, док је у екипи ЦСКА нешто боље резултате имао Саша Каун 7 поена, 2 офанзивна скока и 2 изнуђена фаула.

На полуфиналној утакмици Реал Мадрид-Барселона од четири анализирана центра (Маркус Слотер, Мирза Бегић, Анте Томић, Нејт Џаваји) најбоље резултате имао је центар Барселоне Анте Томић који је поред 18 поена имао и 1 асистенцију, 3 офанзивна скока и 6 изнуђених фаулова, док је у екипи Реал Мадрида Маркус Слотер имао 6 поена, 1 офанзивни скок и 3 изнуђена фаула.

7. Литература

1. Вуден, Џ. (1998). *Кошарка*. Београд: УКТЈ.
2. Вујаклија, М. (1976): *Лексикон страних речи и израза*. Београд "Просвета" , .
3. Гаџер, Џ. (1998): *Модерна кошарка* . Београд Партизан, .
4. Каракејић, М. ; Ахметовић, З. (2000) : *Приручник за тренере* . Београд УКТЈ., .
5. Каракејић, М.; Јаковљевић, С. (2001): *Основе кошарке* . Београд УКТЈ, .
6. Рубин, П. (2001): *Кошарка – тактика*. Нови Сад Graph Style,
7. Тоцигл, И. (1973) : *Кошарка – тактика игре у нападу*, Београд .

Интернет:

1. http://www.kss.rs/istorijat/istorija_kosarke.htm
2. http://www.globalbasketball.com/index.php?id=1_4&L=1

ПРИЛОГ

ЛЕГЕНДА

- ① Играч у нападу
- Кретање играча без лопте
- (Блок
- - - - → Додавање
- ~~~~~~→ Дриблинг
- Шут
- X Играч одбране

ПОСМАТРАЧКИ ЛИСТ

	Кајл Хајнс	Џош Пауел	Џорџ Шермадини	Маркус Слотер	Мирза Бегић	Анте Томић	Нејт Џаваји	Папа Мбаје	Ненад Крстић	Саша Каун
ДОДАВАЊЕ - ПАСИВНО										
ДОДАВАЊЕ - АСИСТЕНЦИЈА										
ШУТ ЗА ЈЕДАН ПОЕН										
ШУТ ЗА ДВА ПОЕНА										
ШУТ ЗА ТРИ ПОЕНА										
УКУПНО ПОЕНА										
ОФАНЗИВНИ СКОКОВИ										
ИЗГУБЉЕНЕ ЛОПТЕ										
ИЗНУЂЕНИ ФАУЛОВИ										